

**ชื่อวิทยานิพนธ์** บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน  
ในทรรชนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาอุดรดิตต์ เขต 1

**ผู้วิจัย** นายสมรัฐ แยังจันทร์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

**อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์

กลิ่นกุหลาบ **ปีการศึกษา** 2549

### บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทรรชนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตต์ เขต 1 (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดโรงเรียนและ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลภายนอก 132 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 132 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนครู 132 คน จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยง .97 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับที่มาก ทั้ง 4 งานโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานบุคคล งานงบประมาณ งานวิชาการ (2) กรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน (3) จากการศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้ งานวิชาการสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงด้านการนิเทศภายในให้มีวิธีการหลากหลายเช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษา และการประเมินผลการนิเทศ งานบริหารบุคคลควรพัฒนาครูให้มีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพครู งานงบประมาณจัดหางบประมาณรายหัวให้เพียงพอ งานบริหารทั่วไป จัดเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานด้านธุรการการเงินเฉพาะ และทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

**คำสำคัญ** บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

**Thesis title:** Roles of School Administrators According to School Based Management Approach as Perceived by Basic Education School Board Members under Uttaradit Educational Service Area Office 1

**Researcher:** Mr. Somrath Yaengjan **Degree:** Master of Education (Educational Administration); **Thesis advisor:** (1) Dr.Kla Tongkow, Associate professor; (2) Dr.Pirote Klinkularb, Associate professor; **Academic year:** 2006

### ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) study the roles of school administrators according to school based management approach as perceived by basic education school board member who were school administrations and teacher representatives under Uttaradit Education Service Area Office 1; (2) compare opinions on the roles of school administrators according to school based management approach of basic education school board members as classified by position and size of their schools; and (3) study recommendations on the roles of the school administrators according school-based management approach.

The research sample totaling 396 basic education school board members comprised 132 board members from outside 132 school administrator, and 132 teacher representatives. The data collecting instrument was a rating scale questionnaire, with reliability of .97 developed by the researcher. Statistics for data analysis were the frequency distribution percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe method for pair-wise comparison.

Research findings were as follows: (1) All four roles administrators according to school-based management approach were rated at the high level, with that on general administrative administration receiving the highest rating mean followed by those on personnel administration budget administration and academic affairs administration respectively (2) School board members with different position differed significantly, at the .05 level, in their opinions on the roles of school administrators according to school-based management approach, however, school board members from schools of different sizes did not significantly size in their opinions. (3) As for recommendations, the following were given: on academic affairs, the school should improve its internal supervision by applying diversified supervision methods such as classroom visits, consultation, and evaluation of supervision: on personnel administration, the school should develop teachers so that they could achieve growth and advancement in their teaching profession; on budget administration, the school should allot budget per student sufficiently; and on general administrative affairs administration, the school should provide specific personnel on general affairs and finance work, and every personnel should be allowed to participate in school management.

**Keywords:** School administrator roles, School-based management